

INTRODUCING GLOBAL SOCIOLOGY

Soc. vključuje sistematično študijo vzorcev človeške interakcije. Vzorci so ponavadi strukturirani po zgodovinskih dogodkih, upanjih in socialni vpliv igranja na posameznika, družine, socialne skupine. Sociologi uporabljajo druge znanstvene discipline, da odkrijejo procese in nivoje(ekonomija, politične vede, antropologija in zgodovina). Študenti bi morali pridobiti osnovno znanje z razumevanjem evolucije idej pionirjev sociologije.

THE FOUNDATIONS OF SOCIOLOGY

Korenine iz konca Francoske revolucije(politični konflikti, hitra urbanizacija→industrializacija, nemir v družbi)

Auguste Comte

- 1.uporabi besedo sociologija v delu Pozitivna filozofija
- hotel je najti zakone v družbi, ki so podobni Newtonovim
- njegove ideje so povezane z ekonomijo in politično vedo
- filozofije=razmišljujoča, teologija=praznoverstvo, zgodovina=subjektivna

Emile Durkheim

- osredotoči se na elemente, ki združujejo družbe
- razprava, kako bosta dosežena družbeni red in konsenz, vključuje primerjavo z drugimi skupinami

Karl Marx

- uporništvov (v letih 1830 in 1848) je videl kot novo obdobje socialne revolucije
- zanima ga DRUŽBENI KONFLIKT in velikopotezno spreminjanje družbe

Herbert Spencer

- ukvarja se s počasnimi, dolgoročnimi, evolucionarnimi spremembami
- zasedenost z evolucijo so dopolnjevale socialne raziskave o obupanem begu revnih Britancev

Max Weber

- preučuje(Nemčija, Italija, Španija) različne načine v katerih verska prepričanje omočajo ali preprečujejo razvoj kapitalizma
- 1.primerja vere(Hinduizem, protestantizem, konfucionizem, budizem, judizem)
- prizadeva si, da bi razvil holistično sociologijo

human action=družbeno delovanje

FRANCOSKA REVOLUCIJA

- politični konflikti
- nemir v družbi
- hitra urbanizacija, industrializacija
- konec dvajsetih let 19.stol. je izumljen parni vlak
- človeška kreativnost spreminja družbo

ZGODNJI SOCIOLOGI

Weber, Durkheim, Marx

THE CHANGING CONTEXT OF SOCIOLOGY

Sociologija se je razvila v mnogih različnih smereh v različnih državah. Sociologi so bili dovzetni pomembnim zgodovinskim dogodkom; lokalni, mednarodni okviri pa so vplivali na obliko discipline.

Poveže opazovalca in opazovani predmet

Pomembna omejitev sociologije je, da je kljub splošnim željam potrebovala dolgo časa, da se je razširila v zahodnih industrijskih družbah.

Nezahodne družbe so preučevali antropologi, ki so ugotovili, da je težko razviti splošne zakone.

Notranja povezanost in odvisnost pravi, da ne moremo ustvariti plemena v kockah
Ne moremo razvit sociološke fizike z odpornimi zakoni, kot je hotel Comte

THE REVISION TO NATIONAL SOCIOLOGY

Marx, Weber, Durkheim → zanimajo jih tudi druge države
1914-1945 → pada zanimanje za primerjalno sociologijo
KSENOFOBIA = strah in sovraštvo do tujcev

THE ORIGINS OF GLOBAL SOCIOLOGY

→ konec .sv.vojne....Japonska:ZDA

Barrington Moore

Mislil, da je potrebna primerjalna zgodovinska sociologija za razumevanje zakaj nekatere družbe uspevajo, druge pa propadajo, zakaj so nekatere demokratične, druge diktatorne.

Clark Kerr

Poudarja spremembe poti različnih družb, ki so na koncu združene z logiko industrializacije.

Talcott Parsons

Govoril o širših idejah modernizacije, ki vključuje idejo da nezahodne države ujamejo dosežke zahodnega sveta in Japonske

Andre Gunder Frank

Pod vplivom teorije odvisnosti in nerazvitosti v Latinski Ameriki. Svoje delo je populariziral s pisanjem v angleščini in razširjanjem teorije v nove smeri.

Peter Worsley

Zasnoval značilne posebnosti tretjega sveta; relativno revne, nekapitalistične nekomunistične, zahodne in nezahodne

- različni prispevki zahodnih sociologov so pokazali, da poti ne/razvitosti posameznih držav ne moremo predvidevati. Crow: bogate države

postanejo bogatejše, revne stagnirajo čeprav sta imeli pred 30imi leti 2državi podoben BDP, je Južna Koreja danes veliko bolj uspešna

- socialni in kulturni kontrast med državami
- Singapur in Japonska → brez problemov prevzela zahodno kulturo (ločijo domačo in uvoženo)
- Družbe, ki so bile včasih karakterizirane kot ruralne, so se nenadoma napihnale v urbano = dvojne družbe; zahodnjaške urbane, industrializirana območja; še vedno pa ohranja močno lokalno identiteto na podeželju
- Sociologi so ugotovili, da je vedno težje izolirati državo, kjer bi ljudje predstavljali eno samo družbo (potovanja).
- *Wallerstein*: razmišlja kako težko bi bilo organizirati svet v organizirano hierarhijo in izolirati narod države kot primarne enote sociološke analize; pravi pa, da je edini družbeni sistem SVETOVNI SISTEM

THINKING GLOBALLY

- vedno so študirali druge družbe
- Comte, Marx, Durkheim, Weber, Parsons: družbe so ločene entitete, vsaka ima svojo mejo
- Ključna točka = pridobiti in razumeti družbena notranja gibanja in strukturo, zgodovinske in kulturne tradicije unikatne vzorce neenakosti
- Človek, družbene organizacije so vpletene v oblikovanje globalnih sil

WHAT IS GLOBALISATION?

Albrow: globalizacija se nanaša na vse procese, v katerih so ljudje vsega sveta povezani v eno družbo, globalno družbo.

- spremembe niso dokončne
- globalizacija je množica vzajemne okrepiteve sprememb, ki se zgodijo sočasno. Vse spremembe so enako pomembne.
- Sestavine globalizacije:
  - ❖ Spreminjanje koncepta časa in prostora
  - ❖ Naraščajoč obseg kulturnega vzajemnega delovanja (medsebojno vplivanje)
  - ❖ Skupni problemi prebivalstva
  - ❖ Večja povezanost med skupinami
  - ❖ Mreža organizacij in mednarodnih udeležencev, z vedno večjo močjo
  - ❖ Časovna usklajenost dimenzij, vključenih v globalizacijo

1.) CHANGING CONCEPTS OF SPACE AND TIME

Robertson: družbe so stisnjene in delujejo vedno bolj vzajemno

Harvey:

- predmoderne družbe so prostor razumele kot konkretno lokacijo
- Arabci, Kitajci, Pacifičani, Evropejci, - začeli odkrivati svet
- Kopernik 1543 objavi, da je Sonce center planetarnega sistema

- Odkritje pravil perspektive v vizualni kulturi
- Humanizem=razmišljanje o človeškem življenju
- Naraščanje uporabe mehansko narejenega tiska
- Prihod mehanske ure
- Razvijajoča se revolucija transportne tehnologije

GLOBALIZACIJA

= svet je povezan v celoto

= vezi med državami potekajo v več slojih

= diaspore: migranti, ki ohranjajo stike s svojo kulturo, skupino →KULTURNA RAVEN

= država zavira razvoj te ravni, nacionalne države pa izginjajo→POLITIČNA RAVEN

GLOBALIZEM

- zavedanje, da se spremembe dogajajo
- Marx: »proletarci vseh dežel, združite se!«
Če delavci ne bodo povezani, ne bodo mogli prehiteti kapitala
- Odziv na
- Adaptacija-določene sprejmemo,določene ne
- Izbira
- Odpor

CHANGES IN THE SPEED OF TRANSPORT, 1500-1960s

Harvey: »časovno-prostorska kompresija«

- Oba sta postala prosto dostopna in imamo kontrolo, manipuliramo z njima
- V krajšem času naredimo več stvari
- Hitrejše življenje, krajše razdalje
- Razdalje merimo v času, ki ga potrebujemo in ne po kilometrih

Manj smo odvisni od določenih ljudi.

Satelitska komunikacija= slika drugega prostora simultano

Elektronski mediji so omogočili to kompresijo in so združili življenja posameznikov

Ljudje, ki se med seboj ne poznajo, sodelujejo konstruktivno

2.) INCREASING CULTURAL INTERACTIONS

Kultura ima veliko pomenov.

Za veliko sociologov je kultura uporabljena za opisovanje oblik misli, obnašanja, artefakti preneseni iz generacije v generacijo(izobraževanje..)

V vsakdanjem življenju se nanaša na specifično intelektualno, umetniško in estetsko nadarjenost.

McLuhan: GLOBALNA VAS

3.) THE COMMONALITY OF PROBLEMS

Skupni problemi narodov in ljudi po svetu, vendar nekateri ljudje še vedno živijo pod vplivom dolgoročnih običajev, verskih prepričanj in nacionalne identitete. Njihova percepcija sveta je vedno ogrožena.

4.) INTERCONNECTIONS AND INTERDEPENDENCIES

Castells: mrežna družba ; znanje in informacije rušijo meje
Znanje ima prednost pred močjo

Burton: z biljardom opisuje delovanje držav

5.) TRANSNATIONAL ACTORS AND ORGANIZATIONS

- **mednarodne korporacije**

globalna moč in doseg(pol največjih ekonomij je korporacij ne držav)
ključna vloga v ustvarjanju neodvisne svetovne ekonomije
njihove povezave s svetovnim finančnim sistemom

- **mednarodne vladne organizacije**

zmožnost oblikovanja svetovnih afer, prevar.

Država ne zmore reševati globalnega problema, zato ustanovijo veliko teh organizacij, ki delajo po njeni volji.

- **Mednarodne nevladne organizacije**

Avtonomne organizacije

Močne sile v svetovnih aferah(Greenpeace, the Red Cross, Amnesty International)

Zbirajo globalno mnenje za moralne ali politične razloge

- **Globalna družbena gibanja**

Podobno kot mednarodne nevladne organizacije → združeni narodi

- **Židi izven Izraela in ljudje brez države**

Židi se kregajo ker nimajo(enakopravnih)pravic(verskih, etničnih,političnih)

Ne potrebujejo prepričevanja, da v današnjem svetu izraz lokalna identiteta živi samo v globalnem forumu in kontekstu.

Acting locally and thinking globally: the runners of Tarahumara

Indijanci, živeli v gorah → prisiljeni so bili, da se preselijo višje → ni bilo hrane, visoka umrljivost → preselili so se v glavno mesto → organizacija jim pomaga → najboljši tekači so tekmovali in zmagovali in tako služili denar za hrano.

- **Drugi mednarodni igralci**

Navadni državljani vzpostavljajo povezave na potovanjih

6.) SYNCHRONIZATION OF ALL DIMENSIONS

Vse dimenzije globalizacije(ekonomska, tehnološka, politična, socialna, kulturna) prihajajo skupaj ob istem času.

Ekonomska sfera → vlada je izgubila moč, da bi regulirala ekonomijo avtonomnih agentov

Politična sfera → državljani so se odtujili od političnih strank

GLOBALISM: A NEW PHENOMENON

Kar je ločeno in novo v svetu je pojav globalizma.

Albrow: globalizem skrbi cena realnega sveta 6 milijard ljudi kot objekt zaskrbljenosti, vsi živijo kot svetovljani, s podobnimi interesi in skupno akcijo rešujejo globalne probleme

Robertson: zavedanje(problema)sveta kot edinega prostora

Globalizacija= objektivne spremembe v svetu

Globalizem= subjektivne spremembe :

- misliti o sebi zbrano/kolektivno medtem ko se identificiramo s človeštvom
- konec enosmerne valovanja in rasti multikulture zavesti
- omogočati samozavest družbenih igralcev
- širitev identitet

➤ **Thinking about ourselves collectively**

Robertson: dokler smo daleč od sposobnosti sveta, da bi igrali zase, ideja postaja bolj pomembna

Mladi bolj izobraženi

Nelson Mandela

➤ **Growth of multicultural and transnational awareness**

Permuter

Giddens: vsaka država je sposobna določiti svojo obliko modernosti

➤ **Reflexive social actors and modernity**

-Večje število družbenih igralcev, ki so pooblaščen, da vadijo refleksivnost/povratnost vsak dan

-Posamezniki so samozavestni in izobraženi; razširjanje refleksivnosti zaradi masovnega šolanja

-**Beck:** modernost in njene posledice= neusmiljena ekonomska rast, nepreverjene moči vojske, tehnološke in znanstvene institucije

-včasih močne identitete, ki so jih ustvarili razredi, družine, patriarhalna urejenost, cerkev so danes uničene

-večja svoboda, večja odgovornost za urejanje življenja; globalna sfera ni več oddaljena od človeka

➤ **The broadening of identities**

Pomaga spremeniti način konstruiranja identitet in vodi k življenju(relativizacija)

Robertson: odgovor na realnost:

- izbor iz globalnega izberemo tisto kar nas zadovolji

- adaptacija; sprejmemo ali zavrnamo, znanje se izboljša, zavedamo se problemov, zbudimo čustva
- odpor; verske ali etnične skupine zavračajo vstop v korporacijo
- GLOKALIZACIJA → globalni pritisk in zahteve se prilagodijo lokalnim razmeram

MODERNITY AND THE EVOLUTION OF WORLD SOCIETY

Od 17.stol. so evropske sile presegle preostali svet v izobraženosti in njihovih idejah, uničujočih silah vojaške tehnologije, velikost/številčnost mornarice in v organizacijah ekonomske proizvodnje. Osupljivo preoblikovanje evropskega bogastva se je sčasoma izenačil in širil nove institucije po svetu in sprožil fenomen, ki mu pravimo »modernost«, ki je logični kazalec današnjega časa globalizacije.

4poglavja:

- razvoj oblik proto-globalizacije med številnimi civilizacijami pred modernimi časi
- pojav kapitalistične moderne v Evropi raste v globalno
- kolonizem in rasna dominacija v Evropi je vplivala na druge dele sveta
- spremembe v ekonomskem svetu po 2.sv. vojni

1.) PROTO-GLOBALIZATION

=zgodnja prizadevanja univerzalizma, ki niso uspela vsebovati vsega človeštva oz.globalen doseg

- zgodovinarji predmodernega sveta so pokazali, da so bile stare družbe pomembno povezane
- krščanstvo se je zavarovalo z naslednjimi značilnostmi:
  - kulturni univerzalizem skupnih verskih prepričanj in ritualov
  - uporaba latinščine kot jezik za sporazumevanje znotraj cerkve
  - moč in status papeštva kot posrednika med državo in zadržanim vplivom na politične voditelje
  - organizacijska struktura latinske cerkve je gradila okoli različnih redov..
- cerkev je bila močna in edinstvena organizacija v Evropi, več stoletij
- Evropa je navezala več odnosov z drugimi civilizacijami..Islam se je razširil po srednjem Vzhodu → proti S Afriki in S Evropi → 1492 pa so bili pregnani iz Granade, Španija
- Islam veliko prispeva k umetnosti, znanosti, centralizacija vlade, novosti v kmetijstvu
- Evropska ekonomija in menjalni odnosi so odvisni od povezav z drugimi civilizacijami
- Zlato= Arabci z Z Afrike; srebro= Španci z J Amerike, začimbe,tekstil= Orient
- Evropa nikoli ni bila/ne bo glavna.
- Izumi so prihajali s Kitajske
- Globalizirajoče naloge starih imperijev in ver je vključila manjšino ljudi
- Ljudje niso imeli dovolj specifičnega znanja drugih držav
- Večina starih imperijev in ver je svet videla razdeljen na civilizirane in barbare..
- Njihove naloge so bile civilizirati nejevernika

2.) Capitalist modernity: European foundations

veliko sprememb v Z Evropi od 16. do 18. stol. → modernizacija

Albrow: modernizacija vključuje kombinacijo racionalizacije, razširjenost, inovacije, državo, državljanstvo, birokratske organizacije..

- pojav nacionalne države
- razvoj znanosti
- naraščanje teles s prosvetno miselnostjo-prosvetitev raz.

The nation state system

KAPITALIZEM → proizvodjanje bogastva kjer so viri v zasebni lasti, proizvodnja je organizirana samo za dobiček

Tilly, Skocpol, Giddens:- pojav Evropske nacionalne države je bila najbolj kruta sila za rast kapitalizma v Z Evropi

- Evropa sestavljena iz več držav, ki so si bolj ali manj podobne
- Državni birokratski sistem ima značilnosti:
  - o Naraščanje davčnih prejemkov državi
  - o Izboljševanje komuniciranja
  - o Delno udomačeno plemstvo tako, da je odvisno od domišljavosti/filtra državne pisarne
  - o Centralizacija naroda(zatreti regionalnost)
  - o Monopolizacija učinkovitih pomenov nasilja
  - o Vzpodbujati tehnološki razvoj
  - o Investiranje v mornarico in vojsko
  - o Vzgajati lokalne menjalne razrede

MERKANTILIZEM= teorija, razširjena v 17.do19.stol. Temelji na ideji, da državne zaloge zlata in srebra označujejo njihovo bogastvo

CIVILNA DRUŽBA=iz mreže političnih skupin in prostovoljnih organizacij/združenj v družbenem prostoru med posameznikom in državo. Izražajo zanimanje članov se trudijo oblikovati nacionalno politično kulturo.

1789 Francoska revolucija

European Enlightenment thought

PROSVETITEV= telo vplivnih idej, ki so se postopno širile čez Evropo v 18.stoletju. Optimistični pogled na človekov napredek. Avtorji so videli pomembnost kritičnega razloga, skepticizma in dvoma.

The central ideas of enlightenment:

- predstava, da so ljudje družbene živali, katerih kultura in posamezne zmožnosti za dobro ali zlo niso prirojene, ampak jih pridobi z odnosi
- verjetje v pomembnost kritičnega vzroka, skepticizma in dvoma

- človeška zmožnost uporabiti vire skozi opazovanje, empirično testiranje in sprejemanje zmote znanja
- posledična zavrnitev netolerantnih, slepih verskih prepričanj
- predstava, da imajo vsi ljudje pravico do samousmeritve in razvoja..
- sposobnost doseči samorealizacijo skozi vpletenost v materialni svet: (napad, poskus spremembe)

posameznik = unikat s potencialom za učenje in izboljševanje...

AMERIŠKA REVOLUCIJA= 1775 zmaga Američanov nad Britanci; pridobili so neodvisnost. Predstavniki posameznih držav so 1787 ustanovili vlado z omejeno močjo, ki je zapisana v ustavi.

Argumenti prosvetlencev se seštevajo v virtualni revoluciji. Idealen moderen človek je videti kot unikat, edinstven posameznik s potencialom.

Marx`s analysis of capitalism

Prosvetljenci so oblikovali kritiko fevdalnega življenja.

NAČIN PROIZVODNJE → industrijski kapitalizem je bil glavni; neustavljiva sila za proizvodjanje družbenih sprememb; suženjstvo, fevdalizem, kapitalizem

- oblikovanje proizvodne ekonomije, kjer ima vse ceno(zemlja, delo)= blagovna ekonomija → veliko bolj racionalna proizvodnja; proizvodnja za trg ne za lastne potrebe
- pregnati samozadostne kmetije in delavnice
- delavci so razdeljeni po lestvici:
  - delavci so prodajali svoje delo z orodjem
  - vključiti izdelovalce v sistem kot odvisne od plačila

Marx and Engels argue that capitalism must expand globally

Nasprotujeta vsem posledicam, ki smo jih do zdaj našteali:

- zahod vključi nezahodne države v globalno ekonomijo z osvajanjem ozemelj
- nujnost za neodvisne, zaostale države da osvojijo lokalne kapitalistične projekte
- potencialno univerzalna moč materializma in rast potrošnikovih pričakovanj
- nagnjenost kapitalizma da preoblikuje družbe

Marx pravi, da delo izpopolnjuje človeka.

The growth of rationality

Prepričanost v napredek skozi racionalnost je bil glavni faktor v spreminjanju družb.

Giddens: modernost vidi kot vzajemnost med notranjimi silami orientacije. Poenostavi kompleksnost tradicije. Ljudje v predmodernem obdobju so živeli v vaški skupnostih, kjer so vse življenje delali.

3.) RACE AND COLONIALISM

- evropske države so se lahko širile na druge kontinente zaradi ekonomije, vojske, izobraženosti
- Portugalci-rt J Afrike 1489(Vasco da Gama)
- Odkrivali majhne in velike(Kitajska) družbe
- ETNOCENTRIZEM→predstavniki vidijo svojo skupnost, narod kot model proti kateremu noben nima šans
- SOCIALNI DARWINIZEM→ človeške situacije, vloge so določene po Darwinu po procesu naravne selekcije v evoluciji vrst
- Po 2.sv.vojni so bile mednarodne sile, katerih namen je bil izražati rasno superiornost JAPONSKA-VB
INDIJA-VB
- EVOLUCIJA→preživijo tiste vrste, ki se najbolj prilagodijo(Darwin)
- Durkheim: deviantnost(kasneje se izkaže za pozitivno)-nešteto mutacij-nešteto je neperspektivnih
- Sokratova krivda-pohujšanje mladih
- Univerze sp združevale različne ljudi in učitelje. Na univerzi so govorili latinščino doma pa slovenščino.
- B.A.- bacheleour of arts in social informatic
- RAZSVETLJENSTVO: Evropa postane center sveta v 18.stol.; sekularno razmišljanje; poudarjanje človeka,unikaten
- MOBILNOST, URBANIZACIJA: človek ni več vezan na svojo zemljo, postane formalno svoboden

KAPITALIZEM= racionalna organizacija formalno svobodnega dela; mobilnost je dobra za kapitaliste, saj nadzorujejo delavce; formalna svoboda omogoča racionalno organizacijo; nov sloj delavstva

DRŽAVA= socialna država(šolstvo, zdravstvo) izmislili so si jo v Nemčiji; skrbi za blaginjo človeka

Evropa postane center sveta zaradi velike stopnje različnosti in tekmovalnosti

4.) CHANGES AFTER 1945 AND THE DOMINANCE OF THE USA

Pomembne spremembe v dekolonizaciji, ki so večale in poglobile razsežnosti družbe

- **a long period of sustained economic growth**

od 1950 do 1975 se je svetovni ekonomski output povečal 2,5-krat: Harris *Hobsbawm*: zlata leta ekonomske rasti; večina je bila zelo revna, nekaj zelo bogatih

Evropa, Japonska

- **the establishment of the Bretton Woods financial system**

ZDA so oblikovale politiko za globalno ekonomsko sodelovanje. Konferenca je odigrala glavno vlogo v povojni finančni situaciji.

Stabilizirali so dolar \$

Svetovna banka pomagala razvijajočim državam s posojili(dolgoročno)

Mednarodna monetarna skupnost je kratkoročna pomoč.

Splošno strinjanje glede izmenjave in tarife.

RAZVREDNOTENJE→ nižanje vrednosti proti kateri tekmovalne države z zmanjšanjem cene izvozov in podražiti uvožene predmete.

- **The rise of US global economic power and political leadership**

HLADNA VOJNA → 1947-1989 Sovjetska Zveza in ZDA; svet je bil razdeljen na dve strani – ideološka bitka med kapitalistično demokracijo proti socialističnim načrtom

- **The widespread adoption of Keynesian national economic management**
1930- velika depresija zaradi visoke brezposelnosti

- **The rise of mass consumption and changes in lifestyles**

Velik bum se je sprožil po 2.sv.vojni zaradi zahtev po dobrinah in storitvah.

- **The spread of English as an international language**

Uporaba angleščine kot svetovnega jezika je vodila v pojav svetovne družbe.

NATIONHOOD AND THE NATION STATE

NACIONALNA DRŽAVA → imenuje vlada z domnevnimi legalnimi in moralnimi pravicami, ki jih izvaja pravosodje kateri se zateka k izvajanju sile nazadnje nad državljani oz. ozemljem. Vključuje domače in tuje/zunanje probleme.

V 19.in začetku 20.stol.so modernizirajoče vlade prepričale državljane, da so potlačili svoje osebne strasti in identitete in jih zamenjali z nacionalnimi

Veliko opazovalcev je predlagalo, da v globaliziranem svetu, velikost nacionalnih držav oblikuje domače in svetovne spremembe, katerih številka se zmanjšuje.

- svet brez meja

SOCIOLOGY, NATION STATES AND THE INTERNATIONAL SYSTEM

INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA → Britanska industrijska revolucija je vodila smer razvoja po vsem svetu od leta 1770; stroji in polno zaposleni delavci so bili razvrščeni v proizvodne procese. Začela se je z bombažno tekstilno industrijo.

Evropa, Amerika, Japonska so postopoma oblikovale industrijo, ki je bila vodena z državne strani.

Sile, ki so odgovorne za promocijo modernizacije, so prišle iz elitnih krogov ki so nadzirali nacionalno državo.

Albrow: zgodba modernosti je bila razširiti kontrolo nad prostorom, časom, naravo in družbo.

European nation states in the 1990s: towards the past?

- Nemška politika v 1990 oblikuje federacijo s 16.provincami
- Narod=nation ; država=state
- Masaryk= ustanovitelj češko-slovaške države in 1.predsednik
- 1.sv.vojna ; soška fronta(mussolini se bori na krnu)
- slovenski narod je nastal v 19.stol. in je kulturni narod
- pripadnost etnični skupini in lojalnost → državljanstvo
- pripadnost državi in lojalnost → državljanstvo
- kolonialni narodi
- državljanski narodi
- kulturni narodi

- imigrantski narodi
- države se začnejo pojavljati konec 18.stol.
- po 1.sv.vojni nastajajo nove nacionalne države zaradi razpada Avstro-Ogrske in Otomanskega imperija
- po 2.sv.vojni je 2.val dekolonizacije
- spreminjanje nacionalnih držav:
  - notranje spremembe: (državljanstvo)
- zlato obdobje za migracije je 19.stol.
- država še nima dela z državljanji, oni pa imajo dolžnosti in pravice
- 1.) človekove pravice
- 2.) politične in (socialne) pravice
- 3.) socialne pravice(izobraževanje, zdravstvo, socialna podpora)
- pojavijo se davki

država blaginje= kultura odvisnosti(»država mora pomagati«); vedno manj samoiniciative, državljanji niso aktivni, razvoj birokracije
 !!!opolnomočenje državljanov(država blaginje spodbuja državljanje npr. spodbudit brezposelne pri iskanju nove službe)

- zunanje spremembe:
  - odnosi med državami
  - akterji; državo sestavljajo visoko izobraženi akterji
  - suverenost= pravica do uporabe sile na določenem območju
  - avtonomnost= odločanje na področju državnega interesa, samostojnost

Širša evropska slika: razdeljenost držav na pokrajine ni neznanka(Španija, Belgija, Italija, Francija, Velika Britanija)

CLASSICAL SOCIOLOGY AND SOCIAL CHANGE

Sredi 19.stol. so opazovalci opozorili na množico posledic, nastalih zaradi industrijskega kapitalizma.

Evropski sociologi so poskušali razumeti posledice in spremembe.

Primerjava med tradicionalnimi in modernimi družbami:

- izguba skupnosti
  - upadanje socialne kohezije in moralnega reda
- Sociologe skrbi stisnjena urbanizacija, industrializacija in sekularizem.. Moderne družbe so označene z razrednim konfliktom, razvijajočim materializmom, egoizmom in individualnostjo. Te spremembe(vključno z upadanjem krščanstva) potiska posameznika v družbeno izolacijo. Moderno življenje je potisnilo visoko človekova pričakovanja

SEKULARIZACIJA → izraz se nanaša na upadanje verskega upanja...

Razširjenost znanstvenega znanja in novih idej združeni z več materialno varnimi okolji, vrnitev posameznikov, ki so manj zanesljivi za moralne in duhovne točnosti, ustvarila jih je vera v predindustrijskih družbah.

- Skupinska zavest

Durkheim: moderne družbe morajo razviti kritično ograjo/zaščito vzdolž stiskanja, ki se ustvari z delitvijo dela.; Kolektivna zavest temelji na posamezniku in družbi.

UNIVERSALISM AND NATIONALISM

Zanimanje za univerzalne teme in napredek človeštva se pokaže v 1830(Saint-Simon)

Durkheim: kako najti skupino univerzalnih značilnih moralnih vezi/dolžnosti, da nadomesti versko prepričanje, ki jim je grozila sekularizacija

Z modernizacijo izgine velik del tradicije

SEKULARIZACIJA → religiozne norme, vedenje ljudi je z modernizacijo in sekularizacijo vedno manj regulirane

DRŽAVLJANSTVO → vključuje članstvo in vključenost v državno skupnost.

Dodeli več pravic(enakost, pravičnost, pravica do nasveta/posvetovanja na političnem področju, dostop do minimalne zaščite proti ekonomski nevarnosti)

Zahteva pa tudi izpolnjevanje obveznosti do države in družbe.

CITIZENSHIP: ENTITLEMENTS AND OBLIGATIONS

Državljanstvo je zahodna iznajdba. Podprto je z 2 načeloma:

- 1.) vključuje idejo, da bi obstajal skupek pravic pred katerimi bi bili vsi enakopravni. To bi bilo neverjetno v predmodernih družbah.
- 2.) Druga ideja se zadeva pogodbe, kjer v zameno za paket pravic od državljana pričakuje, da predstavlja zvestobo, vdanost državi sprejeti pa mora obveznosti in dolžnosti(plačevanje davkov, vojska, iskanje zaposlitve, ubogati zakone)

Marshall: ideja, da državljanstvo vpliva na generacijo mislecev. Državljanstvo vsebuje 3skupine pravic:

- civilne pravice(pravica do lastnine, prosto zborovanje, svoboda govora, mišljenja)
- politične pravice(zmožnost da sodeluješ pri nacionalnih odločitvah)
- družbene pravice(dostop do blaginje, socialna podpora)

POLITICAL THEORY AND INTER-STATE RELATIONS

Sociologi so preučevali kot eno družbo-nacionalno.

Marksisti so pokazali zanimanje za pojavljanje odnosov in povezav med družbami ali državami.

Lenin, Rosa Luxemburg= napisala sta teorijo in prakso imperializma

Akademski pogled na mednarodne zadeve se je oblikoval iz politične znanosti, skozi poddisciplino teorije mednarodnih odnosov.

THE REALIST PERSPECTIVE EXPLAINED

Morgenthau: oblikuje 4 glavne položaje:

- 1.) svetovna družba, če obstaja, je zelo podobna odnosom med državami
- 2.) svet najvišjih/neprekosljivih nacionalnih držav vsebuje naravno tveganje, da bodo konflikti izbruhnili. To je zato, ker:
  - vsaka država deluje tako, da maksimizira moč aktivnosti

- sistem nacionalne države je anarhičen
- NEPREKOSLJIVOST → leži v njeni zmožnosti, da naredi in vsili svojo politiko in zakone na svojem teritoriju in ljudem znotraj svojih mej.
- 3.) V odnosih med državami prevladujejo vprašanja o vojski, varnosti in potreba po sledenju zunanjih politik, ki varujejo nacionalno varnost.
  - 4.) Svetovna politika je hierarhična. Države niso enakovredne.

THE REALIST PERSPECTIVE ASSESSED

Različne oblike realističnega pogleda so ostale vplivne med teoretiki mednarodnih odnosov.

Državni red je veliko širši kot samo vojaške zadeve, nacionalna varnost.

Vključili so tudi probleme urejanja informacij na internetu, globalno širjenje AIDSa in okoljevarstveni problemi.

Širjenje ne-državnih, transnacionalnih teles = World Bank

Putting »society« back into national and global politics

Zanimanje sociologov je v 1960-ih okrepilo zanimanje o globalnih zadevah.

SOCIETY AND INTERNATIONAL RELATIONS

Shaw: kritika teorije mednarodnih odnosov:

- 1.) ta teorija ignorira državna vlaganja/vtikanja v razredne mreže
- 2.) med procesom modernizacije so intelektualci oblikovali idejo nacionalna skupnost*

Anderson: nadomesti *z namišljeno skupnostjo.

NAMIŠLJENA SKUPNOST → narod je namišljena skupnost v 4 pomenih:

- član najmanjšega naroda ne bo nikoli vedel največ od članov
  - narod je omejen ker tudi največji narod ima končno mejo pod katero so drugi narodi
  - najboljši premostijo zakonitost organizirane religije
  - narod kot skupnost
- 3.) civilna družba z deljenimi interesi v politični areni. Obstaja med posameznikom in državo. V zahodnih družbah ima družba prednost pred državo in narodom.

HISTORICAL SOCIOLOGY

Oživljeni interesi v primerjalnih zgodovinskih študijah modernizacije je pomagala ponovno postaviti temelje sociološkim interesom nacionalnih držav, mednarodnega življenja in globalne izmenjave.

Mednarodni pritiski domačih skupin so bili glavni.

Politična vrenja in ekonomske spremembe so se razširile znotraj države in vplivale na srednji razred.

Potreba dohiteti bolj napredne narode.

THE FEMINIST RE-ASSESSMENT

2 primera poklona sociologom:

- ženske in država: z ženskami ne ravna enako kot z moškimi, tudi konstruira jih drugače; ženske najprej v tovarnah, pisarnah → kasneje dodatki za samohranilke
- ženske in nacionalizem

DOES GLOBALIZATION MEAN THE DECLINE OF THE NATION STATE?

Shaw: namesto »Državna moč upada.« → «doživlja spremembo v strukturi in procesih.»

Held: identificira glavna področja na katerih je država izgubila svoje avtonomnosti v preteklih desetletjih:

- države so bile zveste zahtevam IGOs
- države imajo upadajočo prostornino za določanje vojaških strategij in zunanje politike
- razpad SZ z odvečnim orožjem... teroristi, eksplozivo.. Privatizacija in demokratizacija pomenov uničenja predstavlja daljšo dimenzijo upadanja državnega nadzora.
- Mednarodno pravo se širi
- Zmožnosti držav ugotoviti učinkovito državno ekonomsko politiko upada zaradi globalizacije

ECONOMIC AUTONOMY

Različni dejavniki izgubljanja ekonomske avtonomije:

- razvijanje različnih dejavnosti na najbolj dobičkonosen način
- državna vrednost in zmožnost vlade, da razvije zanimive ocene (včasih), komunikacijska tehnologija, 24h odprte trgovine (danes)
- vlade se soočajo s svetom brez meja

THE ANTI-PATHY TO MODERNITY

- visoko informirana reflektivna državna mreža
- nezadovoljne etnične manjšine, zahtevajo prenos nekaterih moči na lokalno raven
- razširjena množica je razočarana nad retoriko strankarskih politikov

postmoderne spremembe:

- 1.) prešnje zagotovosti, kaj je resnično izginja z meta-pripovedovalci (liberalizem, nacionalizem, socializem)

META-PRIPOVEDOVALCI = nudijo ultimativne epske zgodbe o resnici človekovih doživetij

Socializem - zgodovina prevlada nad pritiskom različnih skupin

- 2.) statusne hierarhije se rušijo

- 3.) vsa področja kulturnega socialnega življenja temeljijo na denarni vrednosti

GLOBAL INEQUALITIES: gender, race and class

SOCIALIZACIJA= proces, skozi katerega se učimo razumeti, asimilirati in oblikovati pravila, vrednote in pomene, ki jih družba uporablja vsak dan

Neenakost med spoloma, rasami, razredi se je različno kazala v različnih družbah
Tudi starost bo v prihodnosti postala vedno bolj pomembna za zahodne družbe
3 oblike neenakosti, ki oblikujejo življenje...
neenakost se lahko spreminja in je globalni fenomen.

FEMINISM: confronting gender inequality

SUFRAŽETKE= gibanje iz 20-ih let 20.stoletja; zahtevale so volilno pravico, enako izobrazbo in službo, svobodo; ZDA in VB v 19.in 20.stol.

1. val feminizma

1.gibanje, ki izpostavi pravice žensk; če bi imele ženske več pravic, bi profitirali tudi moški

2. val feminizma

ob koncu 1960-ih kroži ideja, da imajo ženske različne značilnosti bolj razvite od moških(vzgoja, naklonjenost harmoničnih odnosov)

3 predlogi, ki se pojavijo v poznih 60-ih:

- moške in ženske vloge in značilnosti so naučene v socializaciji
- ženski prispevek družbenemu življenju je manj pomemben od moškega
- odnosi v vseh družbah so se karakterizirali v dolgoročni kulturni sprejemljivosti spolne neenakosti

razred, sloj(vedno neenakost), rasa → skupna jim je hierarhija

The engendering of femininity and masculinity

Ženskost in moškost sta bili razumljeni kot izjave, ki jih ne moremo spremeniti

Ženske- vzgoja, gospodinjstvo

Moški- pogumni vojaki, tehnični

2.val feminizma se ne strinja s temi karakterizacijami. Biološke razlike so genetske spol pa pridobimo(dosežemo)

Peterson in Runyan: skozi socializacijo se učimo, kako biti možati ali ženski

The gender hierarchy and female subordination

Moški- bolj uporabni, tehnični, bolj pomembni

Feministi se kregajo, da so v večini družb rezultati v hierarhični strukturi, kjer so neenakosti razvidne

Vloga žensk je ostala nevidna, medtem ko so bile spregledane njihove spretnosti in družbene aktivnosti

Patriarchal societies and patriarchal relations

Je ženska podrejenost razumljena samo znotraj patriarhata?

PATRIARHAT → vključuje oblike pritiska, ki dvignejo moške na položaje moči in avtoritete. Feministični pisatelji pravijo, da je patriarhat tako globoko vkoreninjen, da se pojavi v zgodnjih družbah, fevdalizmu, kapitalizmu, socialističnih družbah.

Marksistični feministi pravijo, da je spolna delitev dela funkcionalna in povezana z razvijajočo se razredno strukturo.

Drugi so izražali vero in njena pravila delitev.

Maine, Engels, Weber: patriarhat je sistem družbene organiziranosti, v kateri je imel glavno besedo najstarejši moški. Za Webra je klasična oblika patriarhata pred nekaj tisočletji, na Srednjem Vzhodu, kjer so bili glavni tisti s pravo krvjo (krvno sorodstvo), starejši

Household-domače gospodarstvo

Recent feminist debates on patriarchal relations

- RADIKALNI FEMINISTI

Patriarhat ima popoln vpliv nad ženskami

Millet: patriarhat je ustava, kjer polovica populacije je ženska in jo nadzoruje druga polovica populacije.

- KRITIKA RADIKALNEGA FEMINIZMA

Korenine moške prevlade lažejo o ženski seksualnosti

- MARXISTIČNI FEMINISTI

Primarni vir ženskega pritiska se razlikuje od logike kapitalizma (profit)

Kapitalisti hočejo poceniti stroške proizvodnje.

- ETNIČNA/RASNA KRITIKA BELIH FEMINISTOV

Feministi na Jugu pravijo, da so glavne strani ženskega pritiska za njih drugačne od tistih na Severu

Ženske v Zahodnih državah so deležne različnih oblik diskriminacije v bolj varnih družinskih življenjih (otroci, dobro plačan mož) pride do problema

- POST-MODERNI FEMINIZEM

Ni fiksnih struktur oblike človeškega vedenja

Ženske so 2x izkoriščane:

- 1.) tako kot moški, v tem smislu, da morajo delat
- 2.) tam, kjer moški dominirajo

V Aziji in na Srednjem Vzhodu so bili bolj razdeljeni v hierarhijo, zaradi kmetijstva

Boserup: plužno kmetijstvo je oblikovalo spolno delitev dela

Kontrola moškega nad žensko → v Islamu ženske nosijo (tančico) obleko, ki pokriva celo telo. Ženska je tako izključena iz sveta.

Kandiyoti: ženske ne bi smele biti pasivne žrtve

From private to public forms of patriarchy

- delati, vendar biti slabo plačan: v poznih 80-ih je bila večina izključena iz formalno plačane zaposlitve. Skoraj polovica je zaposlena za krajši delovni čas
- več izbire, vendar še vedno otročje kariere: ženske imajo pravico do izobrazbe, pravico do ločitve...
- spolno svobodne, vendar še vedno v nevarnosti
- novi modeli, stara realnost

Race and ethnicity

Rasa → rasizem

Rasa: skupina ljudi, ki imajo podoben izvor in delijo podobne navade
Znanstven izraz (biologi, antropologi)
Sociološki pomen (heterofobija)

Evaluating biological nations of »race«

Ideja o delitvi ljudi na rase se je pojavila v 16. stol.

Stephan

APARTHEID → afriška beseda za sistem legalizirane diskriminacije 1948-1994
Določena rasa je opravljala samo določeno nalogo

Race and intelligence: US experiences

IQ testi so se prvič pojavili na Ellis Island (NY), v 1. sv. Vojni so jih dali vojnim rekrutom in izobraženim. Najnižje so bili Afričani in Američani iz V in J Evrope.

V 1960-ih je Jensen (na Harvardu) rekel, da je 80% sprememb v vrednosti IQ zaradi dednosti in Afričani so imeli prirojene manj vredne sposobnosti

Murray in Herrnstein: neenakost je v srcu človekovega stanja, razlikuje v naravi stvari. Namesto ras, je njun svet sestavljen iz klanov.

Sociological notions of race

Razumevanje besede »black« je različno na različnih celinah

Rasne spremenljivke so družbeno in politično skonstruirane

Miles: zbrisal bi rase (ali besedo pisal z »narekovaji«). Tudi če so rase družbeno skonstruirane, ne pomeni, da so nepomembne. Ljudje razmišljajo v »racial terms« in njihova prepričanja odražajo dejanja.

Rex: predlaga, da lahko upodobimo »medrasni odnos«. Če je interakcija konfliktna, sovražna in diskriminatorna imamo »medrasni odnos«.

ETHNICITY

Rasa → socialni konstrukt temelji na psihični različnosti

Etničnost → temelji na manj očitnih razlikah, vendar na družbeni stigmi (kultura, religija, jezik)

Zdaj je mogoče bolj sprejemljiva raznolikost družbenih identitet.

SITUATIONAL IDENTITY → pojavi se kot individualni konstrukt in predstavnik katerekoli družbene identitete

CLASS

Suženstvo → bilo prisotno v mnogih antičnih državah in kdor je bil suženj, je bil do smrti (gradnja piramid..) Različno obravnavali sužnje, nekje kot najljubši služabniki (Nigerija), grdo (ZDA)

KASTE → Indija; kastni sistem 4: brahamani(?), bojevniki, trgovci in delavci; izven so še nedotakljivi; bogastvo ni pomembno

Družbena stratifikacija lahko poteka po lestvici ↑ in ↓. Razsvetljenci so mislili da je razslojenost posledica naravnih zakonitosti.

Marxist and neo-Marxist notions of class

Razlika med »razred za sebe« in »razred po sebi« → objektivni opis; Marx je mislil da je razred lahko definiran z razmerjem, ki temeljijo na produkciji, menjavi, distribuciji, kapitalisti

DELOVNA MOČ/SILA = zmogljivost delati določen čas za določeno plačo in stopnjo znanja in sposobnosti; Proletariat nima ničesar drugega kot svojo delovno silo za prodajati

Marxov model je večkrat skritiziran.

Weberian views of class

Weber misli, da je Marxov pogled na stratifikacijo ozek (samo okoli ekonomskih faktorjev)

Weber razvije 3 vidike na stratifikacijo:

- razred (ekonomske dobrine, položaj na trgu)
- statusna skupina (ugled)
- politična moč (veže se na politično moč)

kulturni kapital

Applying class models

Najpreprostejši uporabni modeli razreda temeljijo na poklicni stratifikaciji

Gender/class/race interactions

Problemi interakcionističnega modela:

- 1.) katera »os« je dominantna –variira
- 2.) ....

TNCs

Spin-off jobs= stranske zaposlitve na drugih področjih

Label-intensive=

Assembly plants=

Engendering=učenje spola

UNEVEN DEVELOPMENT: THE VICTIMS

Globalizacija drugače vpliva na posamezne regije.

V tem poglavju bo pregled neenakega razvoja in 4 družbene skupine(depriviligirane).

Čeprav so skoraj vsi ljudje socializiran, da sprejmejo različne rezultate, je za sociologe ta problem naporen in osupljiv.

Preverili bomo 2 teoriji o neenakem razvoju; svetovni sistem opozori, da se je pojavila nova mednarodna delitev dela.

Ali globalizacija vpliva na revščino?

Theories of uneven development

Teorija svetovnega sistema

Wallerstein: kapitalizem(in ne nacionalne države) je ustvaril svetovni red ne glede na državne meje in je iskal dobiček.

Svetovni red se je stabiliziral v strukturiran paket odnosov med 3 tipi držav:

- pripadanje jedru
- pol-podeželska
- podeželska

Gibanje po hierarhiji je možno(Japonska).

Kapitalizem je ustvaril strnjeno svetovno ekonomijo, kjer prevlada logika dibička in trga. To je označilo, izključilo, oropane, revne ljudi. Ta rezultat je posledica obsežne svetovne delitve sveta, ki temelji na 2 procesih:

- 1.) napredno povezovanje vedno več držav v globalni trg kot specializirani kupci in prodajalci različnih zadev
- 2.) nagnjenost kapitala, da maksimira katerekoli ekonomske prednosti so bile pridobljene v državi ob oblikah delovnega procesa in razredni procesi

Svetovni kapitalistični sistem skrbi za to, da širi svojo miselnost in obvaruje interese vladajočih.

Veliko kritike svetovnega sistema teorije, W. ni zanimala politična moč, privilegiji in razlastitev.

Bergasen: vloga politične moči je bila odločilna v razlaganju izvora in širitve kapit.

Pomembne prednosti za tiste, ki iščejo globalno sociologijo:

- s svetom ravna _____ in zgodovinsko
- oskrbeti se s pripovednim čutom in razvoja, pokaže kako zgodnje oblike proto-globalizacije zglejajo
- podčrta da enakopravnost in neenakost obstajata v srcu svetovnega sistema
- sprejme, da je možno znotraj resnih omejitev, premakniti se navzgor po hierarhiji

The new international division of labour

- deli proizvodnjo na različne sposobnosti in naloge, ki so razširjene poregijah in državah. Od 1970ih pa do danes kmetijske države, posebej v Pacifiški regiji, postala hitro vpisana v novo delitev dela kot ključ proizvodnje ki so bile odrinjene od starih industrijskih območij.
- Nemci so oblikovali to idejo kot odziv na hitro industrializacijo V Azije
- Privrženci te ideje so govorili o premiku proizvodnje v cenejše okolje, cenejša delovna sila, vendar jim ni uspelo izboljšati življenjskih standardov in razvoj
- Na drugi strani je selitev proizvodnje povzročila večjo brezposelnost

Globalization and poverty

- čeprav so teoretiki in svetovni sistem teorije veliko prispevali k razumevanju globalnih neenakosti, nekateri pravijo da je fenomen obrobnosti poglobljen z nedavnimi procesi globalizacije
- **Summit:** milijarda ljudi živi v revščini(ženske, črnci, otroci, starejši invalidi, nezaposleni, samohranilci)
- Večina žrtev nasilja so revni ljudje
Sociologi ločijo med ABSOLUTNO REVŠČINO(ljudje živijo pod mejo preživetja) in RELATIVNO REVŠČINO(primerjava med življenjskim standardom revnega in tistega ki ni reven)
- V obdobju hladne vojne je bila množična revščina primerjava s tretjim svetom

Workers in the de-industrializing countries

- približno 8 mio relativno visoko plačanih proizvodnih del predstavljajo odločilno pridobljeno moč je izgubilo
- v Evropi je bilo teh izgub več(VB, Belgija). Podjetja so se preselila na drugo lokacijo. Upad mestnih proizvodenj je vodila psihološke in sociološke učinke brezposelnosti.
- Deindustrializacija v določenih regijah je povezana z nastankom nove industrije. Ekonomska globalizacija je odgovorna za določene procese kot so, družbeni premik, večja ekonomska nevarnost, razdrobljenost družb in delovne sile
- Globalizacija je bila samo en faktor, ki je bil vključen v dolge procese ekonomskih sprememb.
- Do sredine 80ih je več kot 2/3 zaposlenih v proizvodnji odšlo in se zaposlilo v storitvenih dejavnostih

- Fleksibilna specializacija je sprožila proces, v katerem so majhna podjetja ukinjala pogodbeno zaposlitev in so se pojavile fleksibilne oblike dela

Peasants and landless labourers

Kapitalistični odnosi se neenakomerno širijo po svetu, je največji poraženec kmet

Marx: govori o upadanju in izginjanju kmetijstva(kmetov)

Širiti se je začela urbanizacija

Preprosta podeželska razredna struktura:

- posestnik → živi od posojanja svoje zemlje
- bogati kmetje → živi od samoprodukcije in njenega presežka; najeti delavci
- srednji kmetje → živi od velike proizvodnje, družinsko delo
- revni kmetje → ima ali si sposodi zemljo, dela še za druge za svoje preživetje
- delavci brez zemlje → nimajo zemlje, morajo prodajati svoje delo

The disruption of the rural world

Kmetijstvo morajo razumeti ne kot nespremenljivo tradicionalno kategorijo, ampak kot drugačno skupino vpletenih? in razviti novo delitev dela.

Malo kmetov dela samo za svoje preživetje, veliko jih je vključenih v globalni trg.

ZELENA REVOLUCIJA → širjenje veliko različnih semen (pšenica, koruza, riž); Z revolucijo je bil ruralni svet vključen v svetovni trg

Samo bogati kmetje so si lahko privoščili pesticide, vodo

REFUGEES AND DISPLACED PEOPLE

Grki so rekli, da ni večje žalosti kot izguba zemlje, kjer si se rodil.

Refugee- begunec, ubežnik

Suženjstvo v Braziliji

Begunci so osebe, ki živijo zunaj svoje države zaradi verskih, rasnih, političnih težav, ki jih je imel v svoji državi

Refugees in the period 1914-1989

- 1.) 9,5 mio beguncev kot rezultat neurejenih razmer iz 1. svetovne vojne
- 2.) nacisti grozijo Židom in Romom z genocidom
- 3.) Na koncu 2. sv. vojne 11 mio zunaj svoje države in potrebujejo pomoč
- 4.) Državna ureditev povzroči pojav beguncev (Indija, Izrael)
- 5.) Begunci iz komunističnih režimov med hladno vojno so bili dobrodošli na Zahodu

Refugees after the Cold War

1970-1980 je število beguncev naraslo 10 mio-1970.... 27 mio-1995

- 1.) s padcem Berlinskega zidu se je odprl nov val
- 2.) veliko beguncev in vrnitev je v V Afriki in Aziji
- 3.) padec Sovjetske Zveze

Internally displaced persons

Razlogi za begunstvo niso izginili.

The urban poor

Ruralna območja v revnih državah niso zmožna vzdrževati samozadostnega življenja. Oblikovanje skupnosti, večinoma revne.

LUMPENPROLETARIAT → skupina, ki ni mogla držati skupaj, ker je bila sestavljena iz preveč različnih elementov

4 oblike družbene dejavnosti:

- 1.) konzervativno oklepanje kmečkih vrednot
- 2.) povezava z ljudskimi politikami, ki uporabljajo urbano revno, da vzdržujejo sebe na moči
- 3.) padec v kriminalno aktivnost kot način življenja
- 4.) preoblikovati, izboljšanje navdušenja z aktivnostjo v skupnostih

FAILURES OF GLOBAL CONTROL

- sistem nacionalne države se je soočil s problemom zagotavljanja ustreznih odgovorov na socialne, ekonomske, politične in varnostne probleme, ki izražajo sebe na globalni ravni.
- Razvoj regionalnih blokov, vojaških zavezništev(NATO) in sistem ZN ni vedno učinkovito delovalo na globalni ravni. Medtem ko so ti problemi najbolj zaskrbljujoči, so verjetno največje napake globalnega nadzora tiste, ki pridejo znotraj družbe: kriminal, droge in nezmožnost aretirati ekstremne primere socialne deprivacije(lakota).
- Kot globalizacija in deregulacija ekonomije vodi k večjim možnostim za individualne investitorje, turiste, banke, TNC, da obogatijo z relativno odprtimi mejami(tako je zacvetel posel za kriminal na meji)
- Turizem je največji legalni sektor globalne ekonomije
- Mednarodna kriminalna aktivnost vključuje vse od tihotapljenja imigrantov, preprodaje prepovedanih dobrin, računalniške prevare, kršenja avtorskih pravic...
- Preprodaja drog naj bi bil glavni vir dobička v mednarodnem kriminalu.

CRIME WATCH

Kriminalne statistike težko interpretiramo. Glavne težave so:

- razlika v » kriminalnem incidentu« in »poročanem kriminalnem incidentu«
- raziskave žrtev pokažejo večjo stopnjo kriminala kot pokaže policija
- težave pri definiranju kriminala(drugačne definicije v drugačnih državah)

Property crime and violence

Različne definicije pojasnjujejo razlike v zabeleženem kriminalu. Mediji naredijo ljudi vedno bolj cinične, ko bogati vzamejo kar želijo. Globalizacija naj bi bila kultura nasilja Lastniški kriminal je 4x večji v razvitih kot v razvijajočih državah.

S

Peru:

3 deli:

- obalni del: glavno mesto
- sierra: gorati del
- montana: gojijo sadje za trg

družbene neenakosti in lakota

Uporaba globalizacije kot vzrok pa ne deluje vedno(samo za ZDA in VB).

Urban nightmares and racial divisions

- nasilni kriminal vključuje revne napadalce in revne žrtve. Množična delitev rezultatov urbanih družbenih neenakosti ustvari smrtonosni koktejl strahu med tistimi, ki imajo denar, lastnino in zaposlitev, združene s tistimi, ki nimajo takšnih dobrin.
- V Kaliforniji je izdatek za zapore večji od proračuna za izobraževanje, v LA je 35 kriminalnih dejanj za vsako uro, od teh jih 10 štejejo med nasilni kriminal(umor, posilstvo). Državljeni ZDA porabijo 2x več denarja za varnostnike kot vlada vloži v policijo. → dovolj veliki razlogi, da rečemo, da nacionalne države izgubljajo bitko z globalnim kapitalom.
- Če tu primešamo še raso, postane koktejl še bolj eksploziven.
- V J Afriki: ruralno-urbani migranti, ki so bili prej izključeni so se pridružili imigrantom iz revnih držav.
- DRUŽBENA KONTROLA= proces, s katerim bogati močni ljudje urejajo obnašanje populacije

Social control in sociological theory

Družbena kontrola je nujna v modernih družbah. Če ne bi bilo kazni za določena dejanja, potem bi vsak delal vse.

Z zapori, azili, socialno pomočjo, masovnim študijem imajo bogati in vplivni nadzor nad potencialnimi uporniki.

1970= so povezali koncept družbene kontrole s študijo o deviantnem vedenju.

Družbena kontrola se uporablja kot splošni pritisk za izvajanje prilagajanja.

Cohen: moralna panika

Foucault: posnema marxiste v pogledu na zapiranje v »ječo«(tatovi v zapor, delavci v tovarne, norce v azil, rekrute v barake, otroke v šolo...)

Ozko osredotočena TV, kjer zbirajo podatke o gibanju ljudi.

White-collar crime

Kriminal belega ovratnika → izvajajo ga ugledni člani družbe. Pogosto se ukvarjajo s Prevarami

- globalizacija samo pripomore k razvoju kriminala te vrste, ker so odprte meje, boljše računalniške povezave, večjih možnosti transporta
- tihotapljenje cigaret in alkohola, CFCji

The Nigerian 'advance fee' scam

Centralna banka Nigerije leta 1997 objavi v javnosti obvestilo o prevari, vendar je ljudje ne upoštevajo.

Tudi odkrit kriminal je bil prisoten na Wall Streetu in Londonu.

JUNK BONDS= nepomembne obveznosti(visoki donosi, še več napak)

INSIDER TRADING= osebe, ki delajo na borzi, protizakonito kupujejo in prodajajo delnice

Corporate crime

Težko se je odločiti, kaj je zločin. Primer: uhajanje smrtonosnih plinov iz tovarne v Indiji; rezultat kriminala ali samo nesreča?

Pearcwe, Tombs: opišeta posledice

Dejanje je bilo kriminalno in ne neodgovornost družbenih korporacij; pranje denarja – prizadevajo si za izničenje dobička pri preprodaji drog

DRUGS: DEMAND AND SUPPLY

Trg drog je odvisen od povpraševanja v Evropi in ZDA in spodbuja izdelovanje drog. Revni v revnih državah so povezani z obupanimi iz bogatih držav.

Hargreaves: Američani užijejo več kokaina kot katerakoli druga industrializirana država. Paredes je bil kmet v Boliviji. Ko je bila suša je pustil zemljo in šel delat h kmetu v zameno za semena. Kmet mu jih ni dal, zato jih je ukradel. Začel je gojiti koko.

Če je povpraševanje nenasitno kaj se zgodi z izvajanjem ponudbe? V Boliviji proizvedejo največ koke na svetu, med 1989 in 1991 pa se potroji

'Cherie', the crack-user

zgodba o narkomanki

2primera:

- 1.) 1980 Busheva administracija pomaga Kolumbiji s finančno pomočjo in vojaškim osebjem, da so uničili znan drogeraški kartel, ki je uspešno igral državo znotraj države. Po enem letu so ujeli svetovnega kokainskega šefa Pabla Escobar. Posle je vodil tudi iz zapora, kjer ga je varovalo veliko varnostnikov. Medtem je kartel širil svoj posel v Latinsko Ameriko.
- 2.) Italijanska vlada se je odločila uničiti Mafijo. Veliko sodnikov je bilo usmrčenih, ker so obtoževali mafijske šefe. Državna zaplemba premoženja

Mafije je bil samo 1% ocenjenega bogastva. Prodrla je v srce političnega razreda v Vatikan.

RAZLAGANJE LAKOTE

Države kot so Bolivija in Kolumbija, preživijo v globalni ekonomiji s serviranjem narkotikov. Lakota povzroči 35000 žrtev dnevno.

Food insecurity

Na globalni ravni je hrane preveč (presežek). V Evropi in ZDA je hrana uničena ali shranjena, da ohranja ceno na trgu. Presežke pa ne pošiljajo drugam, ker bi škodovalo lokalni ekonomiji. Veliko kmetov v revnih državah ne morejo ustvarjati konkurenčno na globalni ravni.

Nestabilnost zaloge hrane se odraža v lakoti zaradi teh razlogov:

- naravne katastrofe vplivajo na kmetijsko proizvodnjo
- pomanjkanje pravic ali dostopa do hrane
- politične napake

Natural disasters

Pomanjkanje ponudbe (dejanje Boga)

Entitlement theory

Commodity bundles → blagovni zavitek

Če imaš 'veliko' denarja ne gledaš kaj boš kupil, ampak samo nalagaš v voziček, tisti ki pa nimajo take sreče pozorno primerjajo cene in kupijo tisto, kar potrebujejo.

Debt peonage → obveznost kaznjence; sistem s čimer posojila dajejo bogati kmetje, odplačajo pa jih s pridelki ali združenimi dohodki več dolžnikov; posebna oblika kmečkega proletariata

Nenadoma pravičnost ni tako očitna in dileme revnih postanejo ostre. Je boljše stradati in prepustiti prednost vsaj enemu otroku da preživi?

Odvisnost kmeta od gospodarja: zemljo obdelujejo in si sredstva posojajo od gospodarjev in so tako osebno odvisni.

Policy failings

Lakota naj bi bila v interesu nekaterih strank, prednosti pa so:

- trgovci na veliko kupujejo živino, da zbijajo cene
- zaloge žita od drugih virov
- politikom, ki jim je do moči, teritorija jim ni mar za lakoto
- lokalna elita plete mreže v svoj prid in ne zato, da bi pomagali

ASIA-PACIFIC: FROM MIRACLE TO MIRAGE?

Hitre ekonomske spremembe je doseglo nekaj V Azijskih držav po 1945. Njihov uspeh je v 'čudežni ekonomiji', azijskih zmajih in tigrih.

3 razlike med V Azijskimi državami:

- 1.) Japonska+NIC J Koreja, Tajvan, Hong Kong, Singapur= TIGRI, industrializacija od 1950
- 2.) skupnost, ki združuje JV države, industrializacija od 1970= ZMAJI; Malezija, Tajska, Indonezija, Filipini, Brunej, Singapur
- 3.) države, ki se vzpenjajo(Kitajska, Vietnam, Kambodža); industrializacija od konca 1970

The dimensions of East Asia's economic achievement

Ta regija je znana po hitri industrializaciji. 21.stol. bo pacifiško, saj bodo države te regije prevladale v globalni tehnologiji in svetovnih trgih. Tudi politične ideje bodo prihajale iz tega dela sveta.

Pred 1750 je $\frac{3}{4}$ svetovnega proizvoda prihajalo iz ne-zahodnih držav(Kitajska, Indija)

Japan and the tigers

V obdobju 1946-1974 je japonska ekonomija narasla 55x?

Do 1970 je obsegala 10% svetovne ekonomije, podpirala pa 3% populacije

V l.1955 je bilo več kot $\frac{2}{5}$ ljudi zaposlenih na zemlji/posesti. Povojno okrevanje je temeljilo na razširjanju lahke industrije.

V zgodnjih 60ih se je mogla preusmerit v bolj napredno, težko industrijo. To pa zahteva drago in kvalitetno opremo, da so lahko izdelovali dobre izdelke.

V zgodnjih 80ih je industrija potrebovala računalniško nadgradnjo. Tako je njen delež na svetovnem trgu samo še rasel 8%=1965, 12%=1990

PRIDOBLJENA MOČ ENAKOSTI→ ureja GNP(bruto nacionalni proizvod) na prebivalca ustrezno z nižjimi stroški življenja v revnejših državah

KOLUMBIJA:

- demokracija z najdaljšim stažem
- izvozna ekonomija in tako odvisnost od drugih držav zaradi monokulture(izvažajo samo nekaj proizvodov)
- uvažati morajo veliko več kot izvažajo, zato so spet odvisni od drugih
- FIELD STATE→ 'propadla' država
- Weber: država je politični tip, ki legitimno izvaja nasilje

VZPON JV AZIJE:

- sodelovanje držav
- k razvoju naravnana država, načrtni razvoj
- država igra močno vlogo na začetku gospodarskih sprememb
- izpbrazba
- investicije v raziskovanje
- infrastruktura
- na začetku so bile avtoritarne in niso spodbujale potrošnje in počasno spreminjanje v demokratično državo

China and the dragons

Od 70ih naprej so zmaji naredili korak k industrializaciji. Povprečna rast BDP je bil 7-9%. Tudi družbeni indikatorji so se izboljšali: odstotek ljudi, ki živijo pod mejo definirane revščine, se je znižal (50% do 17%)

Po Mao Zedong-ovi smrti na Kitajskem je bilo predstavljenih več reform. Hoteli so povečati rast s tržnimi silami, tekmovanjem.

Vodijo politike odprtih meja in spoštujejo mednarodni trg. Bili so uspešni na račun veliko kitajskih širitev. Veliko ruralnih migrantov se je preselilo v mesta ob obali. Ta mesta so privlačna za velika tuja podjetja.

Nekateri vidijo Kitajsko, da bo prehitela ZDA v 15-20ih letih.

RAZLAGALNI RAZVOJ → spodbuja, kjer je rast v populaciji, prihrankih ali bogastvu

Explaining east Asian economic performance

Več faktorjev za ekonomski uspeh v Azije:

- zgradba azijskega kapitalizma
- politični razlogi za nujni ekonomski razvoj
- zmožnost oblikovanja tržnih sil in uporaba uvožene tehnologije
- japonsko tehnološko vodstvo
- prijazno mednarodno okolje
- družbeni in kulturni faktorji
- naravni viri v 'zmajih'
- ekonomska pravila kitajskih izseljencev

Characteristics of the 'developmental state'

Johnson: opisuje vladni sistem, ki ga je razvila Japonska v 20ih in konkurirala drugim v Azijskim ekonomijam kot RAZVOJNA DRŽAVA

RAZVIJAJOČA DRŽAVA = azijska oblika kapitalizma, ki združuje finančni sektor, javno politiko in velika podjetja v podobnem boju.

Dolgoročna državna varnost je bila največ vredna. Hitra industrializacija je bila kot edina garancija za varnost.

BIROKRACIJA → razumevanje delovanja modernih birokracij dolgujemo Webbru, ki je prvi izrazil smeri, v katerih formalne organizacije delujejo, naj bi delale. Vsebuje položaje, vsak pa ima jasno definirane svoje odgovornosti. Položaji so hierarhično urejeni. Birokrati sledijo zakonom, pravilom.

Origins of the 'developmental state'

Povojni dogodki v regiji:

- japonski poraz 1945 je vodil v desetletje vojske ZDA in njene okupacije

- komunistična invazija Južne Koreje l. 1950 in spet je ZDA vključila svojo vojsko
- zmaga komunistov na Kitajskem l. 1949
- ...

National policies to produce high-speed growth

Wade, Amsden: ekonomske strategije držav V Azije

- izkoriščanje največjih zalog-virov-poceni delo
- izvažanje, tuje izmenjave
- velika investiranja je spodbudilo zaradi domačih prihrankov
- prednost napredni tehnologiji in višji standardi v zaposlovanju, znanosti, infrastrukturi
- velike firme so dobile levji delež naravnih virov
- viri kot so kapital, tuja izmenjava, vladne pogodbe

Poor connections: the sports shoe saga

Športni čevlji, poceni delovna sila

Strategija 'vlada=trg' → namerno neupoštevanje tržnih signalov in napačne cene
 → prednost, ki so jo dali tržnim silam in proti liberizaciji, so naredili tigri v 60ih= uspeh V Azije

→ brez birokratskih sposobnosti in discipline, vmešavanje v tržne sile in kontrola nad posli= katastrofa

→ upravljanje trga deluje le nekaj časa

Flying geese and tandem development in the region

Tandem razvoja → 1950 onemogočila Japonsko, tigre in zmaje, da bi se razvile

- 1.) od 1950 Japonska širi investicije in tehnologijo
- 2.) sredi 70ih tigri premikajo industrijo
- 3.)
- 4.) zunanja izvozna strategija
- 5.) poceni delovna sila

snežni fenomen → novi trgi so bili ustvarjeni, ko je sledeča država postala vir globalnega povpraševanja

Favourable international circumstances

Povojno obdobje=rast

- 1.) širjenje svetovnega trga povzroči bum v 70ih večjo svetovno izmenjavo
- 2.) doba pojemajočega uvoznega protekcionalizma
- 3.) ZDA spodbujala prenos tehnologije z licenco Jap. In tigrov
- 4.) Nizka cena goriv 1974

Hladna vojna je dobra za Jap, J Korejo, Tajvan...

OVIRA TRGA BREZ CEN → zavaruje domačo industrijo z birokracijo s kvaliteto standardi

Religion, society and cultural traditions

Japonska in tigri so imeli prednosti v zgodovini in kulturni tradiciji, pripadajo eni etnični skupini in 1-2 religiji.

Resource endowments

Požari v Indoneziji; Tajska z naraščajočo industrijo izvaža kmet. izdelke

THE END OF THE MIRACLE

Japonska ekonomija upada konec 80ih:

- špekulacije na borzi
- Japonska je morala ponovno oceniti yen
- Nezaposlenost je izčrpala dogovor z delavci v firmah
- Veliko kapitala gre v Evropo in S Ameriko
- Prežetost bank, korporacij, vlad je pomenilo, da težko vsebuje propad v zaupanje

V Azija je postala žrtev preteklega uspeha:

- ostali so zvesti cilju visoke rasti in postali odvisni od tujega kapitala
- omejitev inflacije za tuje kapitaliste; valute privezali na dolar
- 1997 pritisk je vlekel trg in vrednote navzdol
- V Azija je prisiljena razviti svoje valute
- velik delež kapitalskih prilivov je šlo v druge države
- Tajska, Indonezija, J Koreja so 1997 prejeli velike zneske pomoči

POPULATION PRESSURES AND MIGRATION

Število zemljanov skokovito narašča. V tem poglavju pojasnjujejo merjenje rasti populacije in ali so strahovi pred prenaseljenostjo planeta pretirani.

Nagla rast števila rojstev je v kmetijskih družbah. Rast urbane populacije je rezultat migracije.

The fear of overpopulation

Malthus: sprožil je debate na temo prenaseljenosti planeta v eseju iz leta 1798. pravi, da se populacija večja hitreje kot ustvarjanje ponudbe hrane. Njegovo mnenje je, da rast populacije omejimo s kaznijo lakote.

- 1.) v 2.izdaji eseja Malthus sprejme moralne prepovedi in kasnejši zakon bi izvajal dodatno silo na prenaseljenostjo pred lakoto.
- 2.) Ni bil teoretik 'ne-rasti' in je verjel, da je verska dolžnost naseliti svet in je celo obžaloval sedanjo majhno populacijo na Zemlji.
- 3.) Mislil je, da lahko z emigracijo poveže populacijo in vire.

- 4.) Bil je za vse oblike poseganja v delavski razred. Podpiral je legalizacijo otroškega dela v bombažni industriji.

Malthus pa ni imel prav, da z lakoto lahko rešimo vse:

- v njegovi statistiki se evropska populacija podvoji na 25 let, zgodovina pa pravi na 50let
- z vojno in boleznimi lahko lažje nadziramo rojstva kot z lakoto
- rast v evropskem kmetijstvu je držala korak z rastjo populacije

Ima krute ideje:

- kruta verzija njegovega gibanja omogoča oborožitev za določene dele populacije
- v časopisu se je 1997 razkrila skrivnost, da so v letih 1934-1974 v Nemčiji, Danski, Norveški, Estoniji, Finski, Švedski in Švici sterilizirali veliko ljudi
- populacijska vprašanja so povezana z ekološkimi problemi

THE TOOLS OF THE DEMOGRAPHERS`S TRADE

LONGITUDINALNE ANALIZE → merijo določeno razliko skozi določeno časovno periodo

The demographer`s toolkit

- stopnja rojstev, ‰ na 1000 živih rojstev
- stopnja fertlnosti, število živih rojstev na žensko
- stopnja umrljivosti, umrli na leto
- življenjska doba

v 70ih so hoteli izmeriti odvisnost med različnimi družbenimi in ekonomskimi trendi. V 80ih so v medijih poročali, da je rast populacije preseгла vse meje. Rast prebivalstva se zmanjšuje (2% v 1980, 1'5% v 2000)

demografski prehodi:

1. faza : stabilna, vendar visoka rast: veliko rojstev in smrti; populacija stabilna, kmetijske družbe
2. faza: prehodna faza: veliko rojstev in manj smrti, populacija narašča, industrijski razvoj
3. faza: stabilna populacija: malo rojstev in smrti; populacija ostaja ista ali se zmanjša, razvite družbe

THE WORLD`S POPULATION: CAUSE OR CONCERN?

Veliko odkritij o rasti populacije:

- ekonomska blaginja je glavni napovedovalec zmanjšanja št.rojstev
- boljša blaginja omogoča več ženskam vstop na trg delovne sile in zato tudi nimajo otrok
- več pravic za ženske in boljši status zmanjša velikost družine
- blaginja raste z manj otroki
- nadzor rojstev vrednoti delo kot manj učinkovito kot ekonomska blaginja

- v razvitih državah je glavni demografski problem nizka rodnost, pojavlja se več družbenih piramid
  - ljudje se preselijo iz revnih v bogate države in se hitro prilagodijo vzorcem nove države
  - spolna in starostna sestava je pomembna za socialno, zdravstveno varnost
- Trgovci napovedujejo sodni dan, ko bo konec sveta.
V več področjih, kjer se znanost in politika prekrivata, so moteči znaki razvoja fanatičnih ekologov.

WHERE DO THEY ALL GO? URBANIZATION AND INTERNAL MIGRATION

Do leta 2010 bo večina svetovne populacije urbanizirane.
Urbanizacije= več kot 50% populacije živi v mestu:

- 1850 nobena družba ni bila urbana
- 1900 urbanizirana VB
- 1970 vsi napredni narodi urbanizirani
- 1970 je bilo 50 mest z več kot milijon prebivalci

visoka stopnja industrializacije in zaposlenosti zmanjšuje stopnjo rodnosti.

2 fenomena:

- urbanizacija brez industrializacije
- urbanizacija brez primerne zaposlitve

Sredi 1990ih časopis poroča, da se na milijone ljudi na leto seli v urbana področja na Kitajskem.

THE CONSTRAINTS OF THE INTERNATIONAL MIGRATION

Tisti, ki so se preselili iz ruralnih v urbana območja iščejo zelenje v drugih državah.

NEW DIMENSIONS OF INTERNATIONAL MIGRATION

Po 2.sv.vojni je bila delovna migracija od juga na sever- iz prejšnjih kolonialnih teritorijev v njihovo staro prestolnico, ali pa iz revnih v bogate države.
V zgodnjih 70ih se je delovna imigracija za stalno naselitev skoraj ustavila.

Globalni vzorci migracije imajo vpliv na področjih:

- rast preseljevanja beguncev
- fenomen imigracijskega nakupovanja
- rast neprijavljenih delavcev
- rast neodvisnih žensk migrantk
- situacija izobraženih bežnih prehodov(kratki)
- neizobraženi pogodbeni delavci

GROWTH OF REFUGEE MIGRATION

Število beguncev je približno 18-20 milijonov. Ženevska konvencija daje ozko definicijo begunca: oseba, ki beži pred resnično grožnjo usmrtnitve v svoji državi ali bežijo zaradi političnega mnjenja.

Begunec ≠ azilant ≠ notranje pregnantna oseba

Imigration shopping

Nobena država ne sprejme odprto vse priseljence. Slovani niso bili zaželeni v ZDA. Danes ZDA hočejo in sprejmejo vse migrante, vendar v majhnem številu in več različnih. Kanada in Avstralija sta izpolnile sistem selekcije. Povezale sta ekonomijo, delovno silo in imigracijske ustanove.

Undocumented workers

Sezonski delavci in sezonske migracije
Neprijavljeno delo ima 2 obliki:

- overstaying
- ilegalni vstop

Women migrants

Ženske so vedno obravnavali kot odvisno in kot družinskega člana, kot prtljaga moških. Vendar pa so bile ženske vedno bolj neodvisne. Danes ženske predstavljajo večino v mednarodnih migracijah. Iz odvisne osebe se spreminja v neodvisno.

Skilled transients

Skrit pred zgodovino= mednarodni migranti(profesionalci..)
Ti izobraženci ne zapustijo in pozabijo svoje domovine

Unskilled contract workers

Ponavadi so vedno grdo izključeni iz družbe. Za razliko od izobraženih migrantov, s temi podpišejo pogodbo, da se izognejo stalni naselitvi.

- gastarbajtarji: začasni delavci v Nemčiji iz Turčije in Jugoslavije, niso imeli državljanstva
- Azijski delavci: odvisnost držav od tuje delovne sile
- Južna Afrika: delali so na minskem polju, kmetijah in belih gospodinjstvih; niso imeli državljanstva

Korejci so združili izobražene in pogodbene delavce, kjer so delavci začasno nastanjeni, pa tudi podjetje je odgovorno zanje.

